

**Privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea
și completarea Legii nr.939-XIV din 20 aprilie 2000 cu
privire la activitatea editorială**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.939-XIV din 20 aprilie 2000 cu privire la activitatea editorială.

Prim-ministru

VLADIMIR FILAT

Contrasemnează:

Ministrul culturii

Boris Focșa

Ministrul finanțelor

Veaceslav Negruța

Ministrul justiției

Alexandru Tănase

Vizată:

Ministrul de Stat

Victor BODIU

Aprobată în ședința Guvernului
din

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLODVA**LEGE****pentru modificarea și completarea Legii nr. 939-XIV
din 20 aprilie 2000 cu privire la activitatea editorială**

Parlamentul adoptă prezenta lege ordinară.

Art. I. – Legea nr. 939-XIV din 20 aprilie 2000 cu privire la activitatea editorială (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 70-72, art. 511), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. În tot cuprinsul Legii, sintagma „Ministerul Culturii și Turismului” se substituie prin sintagma „Ministerul Culturii”, iar sintagma “Camera Națională a Cărții” se substituie prin sintagma “Biblioteca Națională”.

2. Articolul 1:

Noțiunea „autor” va avea următorul cuprins:

„*autor (coautor)* – persoană fizică (grup de persoane fizice) prin a cărui/cărei muncă creatoare a fost scrisă o operă din domeniul literaturii, artei și științei”;

în noțiunea CIP (catalogare în publicare), cuvintele „în publicare” se substituie prin cuvintele „înaintea publicării”;

noțiunea „reeditare” va avea următorul cuprins:

„*reeditare* – publicarea unei lucrări într-o nouă ediție cu modificări și actualizări de până la 25 la sută din textul primei ediții;”;

după noțiunea „reeditare” se introduce o nouă noțiune „retipărire” cu următorul cuprins:

„*retipărire* – publicarea unei lucrări fără modificări față de prima ediție;”;

noțiunea „document” se va plasa în ordinea alfabetică după noțiunea „difuzor al producției editoriale”.

3. La articolul 2¹, sintagma „și Camera Națională a Cărții” se exclude.

4. La articolul 2², în final se introduce sintagma „în vederea creării condițiilor stimulatoare, echitabile și egale pentru toți subiecții antrenați în procesul editorial-poligrafic și de comercializare a cărții.”.

5. La articolul 3 litera h), cuvintele „a rețelei” se substituie prin cuvintele „a rețelelor”.

6. Articolul 4:

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Statul inițiază programe naționale de editare a cărții, făcute publice și gestionate cu maximă transparență, realizate exclusiv în urma unor concursuri-licitație, conform normelor stabilite, cu participarea tuturor editurilor, indiferent de forma de proprietate.”.

7. Articolul 5:

alineatul (1) se completează cu o nouă literă, c), cu următorul cuprins:

„c) dreptul de proprietate intelectuală al editorului apărut ca rezultat al desfășurării activității editoriale și care nu aduce atingere altor drepturi protejate în temeiul Legii nr. 139 din 2 iulie 2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe.”;

la alineatul (2), după cuvântul „fizice” se introduc cuvintele „, rezidente și nerezidente.”;

se completează cu un nou alineat, (3), cu următorul cuprins:

„(3) Organizațiile și cetățenii altor state beneficiază pe teritoriul Republicii Moldova de dreptul la activitatea editorială în condițiile legii.”.

8. La articolul 7, cuvintele „înregistrată în calitate de editor, în conformitate cu” se substituie prin cuvântul „respectând”.

9. Articolul 8:

la alineatul (2), după cuvântul „editează” se introduc cuvintele „și părțile nu au alte clauze contractuale de editare, atunci”;

la alineatul (3), după cuvântul „consimțământul” se introduc cuvintele „în scris al”.

10. Articolul 9:

la alineatul (2) litera h), cuvântul „gratis” se substituie prin cuvintele „gratuit în calitate de exemplare de autor”;

litera i) va avea următorul cuprins:

„i) mijloacele financiare utilizate pentru publicarea operei și numărul de exemplare ale cărții editate din aceste mijloace;”.

11. La articolul 11 alineatul (1), după cuvântul „sînt” se introduce cuvântul „autorii,”.

12. Articolul 12:

la alineatul (1), cuvintele „cetățeni ai Republicii Moldova” se substituie prin cuvintele „rezidente și nerezidente”;

la alineatul (3) litera c), după cuvântul „transmit” se introduc cuvintele „Bibliotecii Naționale”.

13. La articolul 13, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Se interzice cenzurarea lucrărilor. Nu se admite imixtiunea autorităților publice, a persoanelor cu funcții de răspundere a organizațiilor nonguvernamentale (partidelor, formațiunilor politice, asociațiilor și societăților etc.), precum și a unor cetățeni în activitatea de creație a editurilor.”;

14. Articolul 14:

la alineatul (3) litera c), după cuvântul „indiferent” se introduc cuvintele „de valoare,”.

15. Articolul 15:

la alineatul (2), cuvintele „de acte care certifică înregistrarea acestuia ca subiect al activității editoriale” se substituie prin cuvintele „de indicele CZU, de numerele ISBN sau ISMN, sau ISSN atribuite de către Biblioteca Națională.”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Tipograful are dreptul să practice activitatea editorială, cu toate drepturile și obligațiile prevăzute în prezenta lege pentru editori.”.

16. Articolul 17:

litera c) se completează cu sintagma: „și a tipografiei;”;

la alineatul (1):

litera e) va avea următorul cuprins:

„e) descrierea CIP a Bibliotecii Naționale;”;

la litera k), cuvintele “sau asupra primei publicări a operei respective și anul editării.” se substituie prin cuvintele „și anul publicării primei ediții a operei.”.

17. Articolul 18:

alineatul (1):

la litera b), cifra „2” se substituie prin cifra „3”;

litera c) va avea următorul cuprins:

„c) Bibliotecii Municipale „Bogdan Petriceicu Hasdeu” – un exemplar din toate edițiile apărute în țară.”;

la litera e), cuvintele „și naturale” se substituie prin cuvintele „exacte, naturale și despre viață;”;

la litera g), sintagma „Bibliotecii Științifice Republicane de Medicină” se substituie prin sintagma „Bibliotecii Științifice Medicale a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”;

se completează cu literele i), î) și j) cu următorul cuprins:

„i) Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți – 1 exemplar din edițiile ce țin de domeniul științelor socio-umaniste și naturale;

î) Bibliotecii Republicane Științifice Agricole a Universității Agrare de Stat din Moldova – 1 exemplar din edițiile ce țin de domeniul agriculturii și medicini veterinare;

j) Bibliotecii Științifice a Academiei de Studii Economice din Moldova – 1 exemplar din edițiile ce țin de domeniul științelor economice și manageriale.”;

la alineatul (2), litera „h)” se substituie prin litera „j)”.

18. Capitolul VI se exclude.

19. Articolele 21 și 22 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 21. Prioritățile statului în domeniul activității editoriale”

„Statul, prin intermediul instituțiilor specializate, organizează concursuri de editare și achiziție de carte, promovează cultura scrisă în țară și în străinătate, acordând prioritate și încurajând publicarea:

- a) operelor clasicilor, cărților scriitorilor contemporani și ale autorilor tineri;
- b) cărților din fondul de aur al literaturii universale, literaturii pentru copii și cărților prevăzute de standardele educaționale de stat, inclusiv manualelor școlare;
- c) publicațiilor de referință și lexicografice;
- d) cărților de artă, cultură și știință;
- e) literaturii din domeniile medicinei, ecologiei și jurisprudenței;
- f) cărților destinate promovării culturii scrise și imaginii statului în străinătate.

Articolul 22. Mijloacele financiare pentru susținerea editării cărții naționale și completării fondurilor bibliotecilor

(1) Anual, în bugetul de stat sînt prevăzute mijloace financiare pentru susținerea editării cărții naționale, conform priorităților stabilite.

(2) Mijloacele prevăzute în bugetul de stat sînt destinate pentru:

a) acoperirea necesităților statului în producția de carte (manuale, lucrări auxiliare, didactice, carte științifică, cărți pentru promovarea culturii scrise și imaginii statului în străinătate și completarea bibliotecilor);

b) susținerea unui anumit gen de carte (literatură contemporană, clasică națională și universală, lexicografică, enciclopedică, pentru copii, popularizare a științei și susținerii tinerilor autori);

c) completarea fondurilor bibliotecilor publice, universitare și școlare;

d) promovarea cărții naționale în țară și peste hotarele ei.

(3) Mijloacele financiare pentru susținerea editării cărții naționale se prevăd anual în bugetele ministerelor, altor autorități administrative centrale, autorităților publice locale conform competențelor.

(4) Modul de utilizare a mijloacelor și de distribuire a cărților editate din contul acestora se aprobă de Guvern.

(5) Editarea de carte pentru necesitățile statului și pentru susținerea unui anumit gen de carte din mijloacele bugetului de stat are loc numai în bază de concurs-licitație, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare privind achizițiile publice.

(6) La concursurile-licitație, gestionate cu maximă transparență, pot participa toate editurile, indiferent de tipul de proprietate și de forma lor juridică de organizare.

(7) Informația privind condițiile de desfășurare a concursurilor, lista proiectelor înaintate, sumele alocate și modul de distribuire a mijloacelor, precum și lista proiectelor câștigătoare se face publică prin intermediul mijloacelor de informare în masă.

(8) Mijloacele unităților administrativ-teritoriale prevăzute pentru susținerea cărții naționale sînt utilizate, prin decizia consiliilor locale, pentru:

a) editarea de carte de interes local, în baza concursului-licitație, în conformitate cu legislația în vigoare privind achizițiile publice și reglementările de rigoare. După editare, cărțile sînt transmise pentru completarea gratuită a fondurilor bibliotecilor publice, școlare și universitare din unitățile administrativ-teritoriale respective;

b) completarea fondurilor bibliotecilor din unitățile administrativ-teritoriale respective de la editurile și difuzorii de carte din Republica Moldova și străinătate.

(9) Autoritățile administrației publice locale includ, anual, în măsura posibilităților, în bugetele proprii mijloace financiare destinate achiziționării de carte pentru completarea fondurilor bibliotecilor publice, conform legislației în vigoare.

(10) Anual, în bugetele Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, al Ministerului Culturii și Ministerului Educației sînt prevăzute mijloace financiare pentru achiziția și expedierea publicațiilor destinate misiunilor diplomatice ale Republicii Moldova în străinătate și pentru completarea fondurilor bibliotecilor și centrelor culturale ale diasporei.

(11) Ministerul Culturii, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, precum și alte autorități administrative centrale, singure sau în colaborare, acordă, din mijloacele financiare prevăzute subvenții pentru traducerea și editarea în străinătate a operelor literare și științifice, a cărților pentru copii și de artă ale autorilor din Republica Moldova.

(12) Mijloacele bugetului de stat și mijloacele bugetelor unităților administrativ-teritoriale, alocate în scopul susținerii editării, promovării cărții naționale și pentru completarea fondurilor bibliotecilor, se utilizează în strictă conformitate cu destinația acestora.”.

20. La articolul 23, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Colaborarea internațională în domeniul activității editoriale se efectuează în conformitate cu legislația națională în vigoare și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.”.

21. La articolul 25 alineatul (2), cuvîntul „comerțului” se substituie prin cuvintele „întreprinderilor și organizațiilor”.

Art.II. – (1) Prezenta Lege intră în vigoare la data publicării, cu excepția punctului 20 din Art.I, în partea ce ține de alineatele (10) și (11) ale articolului 22 din Legea nr.939-XIV din 20 aprilie 2000 cu privire la activitatea editorială, care se vor aplica începînd cu 1 ianuarie 2013.

(2) Guvernul în termen de două luni de la intrarea în vigoare a prezentei Legi:

a) va prezenta Parlamentului propuneri pentru modificarea legislației în vigoare și va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta Lege;

b) va elabora actele normative de implementare a prezentei Legi;

c) va asigura reorganizarea Camerei Naționale a Cărții prin fuziune cu Biblioteca Națională, cu păstrarea sediilor ambelor instituții.

Președintele Parlamentului

**Notă informativă la proiectul de lege pentru
modificarea și completarea Legii nr. 939-XIV din
20.04.2000 *Cu privire la activitatea editorială***

Legea cu privire la activitatea editorială (în continuare Legea) a fost elaborată și adoptată de către Parlamentul Republicii Moldova în anul 2000 cu scopul reglementării și buneii funcționări a sistemului editorial-poligrafic și de comercializare a cărții, care la moment corespundea rigorilor vremii, practicii internaționale în acest domeniu și asigură condiții egale pentru toți subiecții activității editoriale.

Unele modificări și completări ulterioarele ale Legii au fost operate, ignorând propunerile și opiniile societății civice și editorilor, constatându-se, la moment, că nu toate prevederile acesteia corespund realităților actuale și specificului activității editoriale. Multe stipulări din lege s-au învechit, altele nu sînt armonizate cu legislația națională în vigoare, convențiile și acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte.

În contextul celor expuse, ținând cont de necesitatea creării unor condiții favorabile activității editoriale, Ministerul Culturii de comun acord cu Uniunea Editorilor din Moldova propune spre examinare și aprobare proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 939-XIV din 20 aprilie 2000 ***Cu privire la activitatea editorială***. Amendamentele propuse vor contribui la modernizarea și actualizarea Legii, încât aceasta să devină una stimulatorie, echitabilă, egală pentru toate instituțiile antrenate în procesul editorial și să evite o eventuală monopolizare, cenzurare sau crearea de condiții neechitabile pentru subiecții activității editoriale.

În scopul dezideologizării și actualizării Legii, raportării prevederilor acesteia la practicile și standardele internaționale, eliminării lacunelor și compromiselor nejustificate, în text, au fost modificate, completate, excluse sau propuse noi redactări ale prevederilor, care vizează rolul și politica statului în domeniul activității editoriale. Este vorba de, art. 2 , art. 4, art. 21 și art. 22. Acestea vor permite crearea unui mecanism transparent, echitabil și eficient de reglementare a activității editoriale și utilizare a mijloacelor bugetului de stat pentru susținerea editării, promovarea cărții naționale și completarea fondurilor bibliotecilor, realizat exclusiv în baza unor concursuri-licitație cu participarea tuturor subiecților activității editoriale la nivel național și local.

Având în vedere cele menționate mai sus, a fost exclus și Capitolul VI din Lege.

Ținând cont de experiența internațională în domeniu, dar și pentru evitarea dublării unor funcții sau crearea/păstrarea unor instituții suplimentare, în plină criză economică, sintagma „Camera Națională a Cărții” se substituie cu sintagma „Biblioteca Națională” pe tot parcursul legii. Acest lucru presupune transmiterea funcțiilor Camerei Naționale a Cărții în competențele Bibliotecii Naționale, instituție care, de facto, cataloghează aparițiile editoriale, elaborează bibliografia națională și, conform funcțiilor UNESCO pentru bibliotecile naționale recepționează și păstrează exemplarele de depozit legal ale titlurilor de carte tipărite în Republica Moldova.

Legea a fost completată cu un articol nou 22' privind organizarea și participarea editurilor la saloanele și târgurile de carte naționale și internaționale. Necesitatea acestei prevederi legislative rezidă în faptul că aceste acțiuni de amploare sînt o modalitate eficientă de susținere a activității editoriale în țară și de promovare a imaginii statului peste hotare.

Dat fiind faptul, că 5 din cele 7 exemplare destinate distribuirii în calitate de depozit legal nu depind de domeniul la care se atribuie o publicație sau alta, a fost lărgită lista beneficiarilor depozitului legal cu încă trei biblioteci. Este vorba de completarea articolului 18 cu literele i), î) și j) care presupun extinderea listei de beneficiari ai depozitului legal de publicații cu bibliotecile științifice ale Universității Agrare, Universității din Bălți și Biblioteca Academiei de Studii Economice.

Au fost restabilite în redacție nouă litera c) a alineatului (1) și alineatul (3) din articolul 5 din textul inițial al Legii, care va permite restabilirea dreptului la proprietatea intelectuală a editorului pe teritoriul Republicii Moldova și în afara ei și accesul nerezidenților la activitatea editorială în Republica Moldova.

În scopul respectării legislației în vigoare în domeniul activității economice externe, a fost modificat alineatul (1) al articolului 12 și, având în vedere că activitatea editorială, conform legislației naționale și internaționale în vigoare, nu este supusă licențierii, au fost propuse redactări noi ale alineatelor (2) și (3), art. 15. Au fost precizate și redactate unele noțiuni și introdusă o nouă noțiune, cea de "retipărire", redactându-se, pe parcurs și alte articole ale Legii.

Au fost modificate și redactate esențial articolele 21 și 22 în vederea reglementării editării și achiziției de carte în conformitate cu actele normative și legislative elaborate și implementate ulterior apariției legii în vigoare, adică după anul 2000.

Annual, în scopul editării de carte sînt programate mijloace bugetare, de regulă, în majoritatea administrațiilor publice centrale: Ministerul Culturii - cărți pentru repartizarea gratuită în bibliotecile publice și școlare, Ministerul Educației - manuale, Biroul relații interetnice, Agenția pentru dezvoltarea turismului și Ministerul de externe - literatură în scopul promovării Republicii Moldova peste hotare, Ministerul Agriculturii - literatură agricolă etc.) și în unele din unitățile administrativ teritoriale locale (Chișinău, Bălți, Orhei etc.). Prevederile în cauză sînt stipulate și în articolul 22 al legii în vigoare, art.(1) și (6). Noul proiect de lege nu face decît să lichideze disensiunile apărute în acest sens și să ordoneze editarea literaturii conform competențelor, să specifice: prioritățile statului în domeniul activității editoriale, destinația mijloacelor prevăzute în buget, modul de utilizare a mijloacelor financiare și de distribuire a cărților editate din contul statului. Proiectul nu necesită surse financiare suplimentare, astfel, nu prezintă pericol pentru declanșarea unui impact financiar negativ asupra bugetului public național

Proiectul legii a fost prezentat în modul stabilit ministerelor și organizațiilor interesate pentru examinare și avizare, care au susținut proiectul, apreciind conținutul benefic al modificărilor și completărilor la Lege. Centru pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției a evaluat proiectul în scopul

efectuării expertizei anticorupție. Remarcând faptul, că în procesul elaborării actului legislativ s-a ținut cont de legislația comunitară și de standardele internaționale în domeniu, Centrul constată că în proiect nu au fost atestate incompatibilități cu actele naționale și internaționale anticorupție. Ministerul Finanțelor a susținut și a contribuit esențial în vederea compatibilității acestuia cu prevederile legislației în vigoare privind finanțele publice centrale și locale.

Ultimul minister, care s-a pronunțat asupra modificărilor și completărilor la lege - Ministerul Justiției - consideră că proiectul este orientat spre asigurarea bunei funcționări a sistemului editorial - poligrafic și de comercializare a cărții, dar unele prevederi ale acestuia necesitau definitivare conform rigorilor de tehnică legislativă, care au fost luate în considerare la perfectarea în continuare a documentului. Proiectul a fost ajustat conform avizelor recepționate, propunerilor și obiecțiilor acceptate, fiind efectuată și Analiza Impactului de Reglementare. A fost propus Grupului de Lucru al Comisiei de Stat pentru Reglementarea Activității de întreprinzător, care la 30 iunie 2010 a acceptat proiectul de lege și a constatat că acesta nu stabilește careva interdicții, obligații, plăți și acte permisibile noi pentru reprezentanții mediului de afaceri, precum și nu aduce atingere principiilor Legii nr. 235 și nr. 424 și, că el are un obiectiv bine stabilit - elaborarea unui cadru legal mai eficient, transparent și previzibil pentru activitatea editorială din republică.

În final, proiectul a fost ajustat și îmbunătățit conform obiecțiilor și recomandărilor Direcției politice, planificare strategică și asistență externă a Cancelariei de Stat.

Boris FOCȘA
Ministru